

EESTI POLITSEILEHT

Administratiiv-õigusline aegkiri.

Nr. 11 (119).

22. märtsil 1924 a.

IV. aastakäik

Ilmub üks kord nädalas — igal laupäeval.

Tellimise hind: aastas Mk. 800.—
 poole aastas 400.—
 weerand aastas 200.—

Üksik nummer maksab Mk. 20.—

Tellimised — järgmise kuu esimesest päevast.

Toimetus ja kontor: Tallinn, Toompea lossis. Tel. 5-15.

Awatud kell 1/9—1/23. Toimetaja kõnetunnid k. 12—1.

Kuulutuste hind:

1/1 lehek. Mk. 3000.—	1/4 lehek. Mk. 800.—
1/2 1500.—	1/8 400.—
1/3 1000.—	1/16 200.—

1/32 lehek. Mk. 100.—

Lehe eesküljel 75%^o, tekstis 100%^o kallim.

Adressi muutmine 10 mk.

Adress kirjade jaoks: Tallinn, Postkast nr. 338
 Jooksew arwe Eesti panga Tall. osak. nr. 543

Sisu: 1) Eug. Maddison, Uue ühingute ja nende liitude seaduse eelnõu puhul. 2) W. Wau, Kulude kokkuhoidmine politseide ühtlustamise kawa järele. 3) A. Liit, Kuritegude jälgimine. 4) Rohkem seltskondlist kasvatust. 5) K. Mikfeldt, Õigusteadusest. 6) Krim. pol. agendi K. Sugi haawamine. 7) „Harakirist“ Rakwere wangimajas. 8) Ametlik osa. 9) Küsimused ja kostmised. 10) Kuulutused.

Uue ühingute ja nende liitude seaduse eelnõu puhul.

Eug. Maddison.

Neil päiwil esitati Wabariigi Walitsusele siseministeeriumi poolt väljatöötatud uus seaduseelnõu ühingute ja nende liitude kohta. Kuna ühingute õiguse normeerimine üks tähtsamatest ülesannetest awaliku õiguse alal, siis loeme tarwilikuks ka „E. Politseilehe“ lugejaid uute kawatsustega sellel alal tutvustada. Enne kui üksikasjaliselt waadelda tähendatud seaduseelnõu, katsume lühikest ülewaadet anda wanemate riikide seaduslistest korraldustest ühingute ja liitude suhtes.

Inglismaal on ühingute loomise wabaduse põhimõte kõikidel ajajärkudel tunnustust leidnud, sest ei ole ühtegi seadust, mis seda muutnud oleks. Üldise õiguse järele ähwardati karistusega osawõttu ainult niisugustest ühingutest, mille sihiks wägiwaldne rahurikkumine wõi mõnesugune muu seaduswastane tegewus. Kui 18. aastasaja teisel poolel poliitilised ühingud tekkisid, pidi tunnustatama nende

seaduspärasust. Alles Prantsuse rewolutsiooni järelmõju all pandi 1795 aastal ajutise, pärast 1799 aga püsiwa seadusega poliitiliste ühingute kohta kitsendused maksuma. Selle järele on karistataw osawõtmine niisugustest ühingutest, mille liikmed endid wandega kohustawad wõi mille juhid kõikidele liigetele tuntud ei ole wõi mille liikmeid salajas hoitakse. Veel kaugemale läks 1817 a. seadus, mis keelas ühingutel teiste ühingutega läbikäimisse astuda, samuti ka mitmesuguste ühingute esitajatel ühiseks koosolekuks kokku tulla. Erandid on tehtud ainult teaduslikkude ja heategeliste ühingute suhtes. Kuid ühe 1846 a. seaduse järele wõib aga nende määruste rikkumise peale kaebust tõsta ainult prokuratuur. Tegelikult ei ole seda veel kunagi ette tulnud. Kuigi need seadused kuni praeguse ajani veel muudetud ei ole, on nad siiski tarwitamisest ära jäänud.

Tegelikult ühingute asutamise ja nendest osavõtmise kohta mingisuguseid kitsendusi ei ole, niivõrd kui ühingu siht mitte seadusvastane pole.

Inglise õiguse järele on ühingud ainult seltsid (Gesellschaften). Korporatsiooni õigusi võib neile anda ainult kuninga määrusega salanõukogus (order in council).

Prantsusmaal on ühingute vabadus korraldatud 1901 a. 1. juuli seadusega. Kuni tähendatud ajani toimis üldise reeglina karistus kodeksi § 291 (Code pénal 1810), mille järele karistati iga assotsiatsiooni, mis koos seisis rohkemast kui kahestkümnest isikust, kui ta mitte walitsuse poolt lubatud ei ole. Peale selle võis antud luba 1834 a. 10. juuni seaduse põhjal igal ajal tagasi võtta. Korporatsiooni õigusi võis ühing ainult selle läbi omandada, et teda riiginõukogule ettekantud wabariigi presidendi määrusega établissement d'utilité publique hulka loetuks kuulutati.

1901 a. 1. juuli seadus käib kõikide ühingute kohta, mis mitte puht eramajanduslisel sihil kasujagamist oma liigete wahel taga ei püüa.

Keelatud on ühingud, mis omale seaduste või heade kommete wastase sihi seadnud või mis selleks määratud, et riigi maa-ala puutumatumust või wabariiklist riigikorda ähwardada (art. 3). Niisuguste ühingute sulgumine sünnib kohtu otsuste põhjal, mis tehtud prokuratuuri kui ka iga huwitatu ettepanekul (art. 7).

Kõikide teiste ühingute asutamine kui ka tegewus on täiesti waba ning käib ainult kodanlise õiguse määruste alla. Ühingu asutamiseks ei nõuta ei luba ega teadaannet.

1901 a. 1. juuli seaduse järele on assotsiatsioon kahe või rohkem isiku kokkulepe, mille põhjal nad oma teadmised või jõu annawad mõne niisuguse sihi teenistusse, mis ei ole seotud kasusaamise püüuga (art. 1).

Tsiwiilõigusliselt on ühing ainult selts ning allub Code civil määrustele seltsilepingute kohta (art. 1832—1873). Siiski võib iga ühing teadaande läbi departamendi perfektuurile või ringkonna alamperfektuurile ühingu asukoha järele teatawal määral õiguswõimet omandada, kuid õige piiratud kujul (art. 5 ja 6).

Täis õiguswõimet woiwad ühingud nii enne kui ka nüüd ainult selleläbi omandada, et nad wabariigi presidendi poolt

établissement d'utilité publique'iks kuulutatakse (art. 10 ja 11).

Wastawalt 1901 a. 1. juuli seaduse tarwitamise kohta antud 1901 a. 16. augusti dekreeidi art. 1, milline dekreet rajatud 1901 a. 1. juuli seaduse art. 20-le, tehakse 1901 a. art. 5 ettenähtud teadaanne nende isikute poolt, kelle peale mõnesugusel näol pandud assotsiatsiooni juhatamine wõi walitsemine.

Saksamaal on ühingute wabadus praegusel ajal normeeritud järgmiste seadusandliste aktidega: Saksa põhiseadus 11. augustist 1919 a., Rahwasaadikute nõukogu üleskutse Saksa rahwale 12. novembrist 1918 a. (Aufruf des Rates der Volksbeauftragten an das deutsche Volk vom 12. November 1918 a. — „Reichs-Gesetzblatt“, Jahrgang 1918, N. 153), ühingute seadus 19. aprillist 1908 a. ja Saksa riigi tsiwiil kodeks.

Põhiseaduse järele on kõikidel Saksa riigi kodanikkudel õigus ühinguid ja seltsi asutada, mille siht karistusseadustele wastu ei käi, kusjuures seda õigust ei wõi kitsendada ennetawate abinõudega. Õiguswõime omandamine on ühingutel wastawalt tsiwiil-seaduse määrustele waba. Seda ei wõi ühingule sellepärast keelata, et ühingul poliitiline, sotsiaalpoliitiline või usuline siht (art. 124).

Rahwasaadikute nõukogu üleskutses kuulutatakse seadusejõuliselt, et ühingu ja koosolekute wabadus mingisugustele kitsendustele ei allu, ka ametnikkude ja riigitöölise suhtes mitte (p. 2).

Sellega kokkukõlas ei ole jõudu kaotanud ainult need 1908 a. ühingute seaduse määrused, mis põhiseaduse ja üleskutse ettetoodud määrustele wastu ei käi.

Sellepärast on ühingute seaduse § 1 järele kõikidel kodanikkudel õigus ühinguid asutada, mille siht karistusseadustele wastu ei käi, kusjuures see õigus poliitiliselt ainult tähendatud seaduses ettenähtud kitsendustele allub.

Andmata jättes ühingu mõistet, jätab ühingute seadus lahtiseks ka liigete arvu küsimuse. Nii on selleks, et otsustada ühingu olemasolu küsimust, küllalt sellest,

Riidekauba tarwitajaid

rahuldab hea kaubaga, suure walikuga ja õiglase hindadega

Helsingi riidekauplus, Tallinnas,

W. Karja tän. 7/24. --- Kõnetraat 1209.

et seal mitu liiget (eine Personenmehrheit) oleks, järjekult aitab juba kahest liikmest.

Kui on asutatud ühing karistusseadustele wastukäiwa sihiga, siis wõib ta kompetentse asutuse korraldusega sulatud saada (§ 2). Asutuse (Behörde) all tuleb mõista politseiasutusi, kuid mitte kohtuid.

Korralduse peale wõib kaebada administratiiv kaebuse (Verwaltungsstreitverfahrens) korras. Kompetentseteks asutusteks on osariigi administratiiv kohtud.

Poliitilistel ühingutel peab olema juhatuse ja põhikiri (art. 3).

Seadus ei sisalda määrusi juhatusse loomise ja koosseisu, samuti ka põhikirja sisu kohta, jättes otstarbekohaselt ühingute eneste hooleks oma sisemisi asju oma äranägemise järele korraldada.

Sellejuures on iseenesest mõistetaw, et ühingu siht tema põhikirjast näha peab olema. Juhatuse on kohustatud kahe nädala jooksul, ühingu asutamisest arwates, ühingu põhikirja, kui ka juhatusliigete nimestikkude wastawale politseiasutusele esitama, kust selle üle maksuta kwitung antakse. Sama tähtaja jooksul peab teatama igast põhikirja muudatusest kui ka igast muutusest juhatusse koosseisus (§ 3).

Ühingu, mille sihiks ei ole majandusline äriettewõte, wõiwad õiguswõimet omandada wastawas ametkohtus peetawasse ühingute registrisse sissekandmise teel (Bürgerliches Gesetzbuch § 21). Muu-

du on ilma õiguswõimeta ühingu, seltsid ning alluwad seltside õigusele (B. G. B. § 54). Nad wõiwad registrisse sissekandmiseks esineda, kui nende liigete arw vähemalt seitse on (§ 56). Teadaandmise puhul peab juure lisama ühingu põhikiri, mis B. G. B. määrustele peab wastama (§ 58), kui ka tõendus juhatusse walimise kohta. Ametkohus teatab teadaande esitamise wastawale ametasutusele, kellel õigus on kuue nädala jooksul wastulauset saata (B. G. B. § 61). Kuid wastulauset wõib rajatud olla ainult sellele, et ühingu awaliku ühingu õiguse wastane on wõi et ta keelatud wõib saada (§ 61). Wastulauset peale wõib kaebust tõsta administratiivkohtus (§ 62). Kaebus wõib aga ainult sellele põhjeneda, et ühingu ei kuulu ettenähtud ühingute liikidesse. Kui antud tähtaja jooksul wastulauset ei ole saadetud wõi kui wastulauset lõpulkult tagasi liikatud, siis peab järgnema ühingu registrisse sissekandmine, ning selle läbi omandab ühingu õiguswõime (§ 63).

Ka registrisse kantuid ühingu wõib awaliku ühingu õiguse piirides sulguda (§ 74). Sulgumisest peab teatama wastawale ametkohtule, et wõiks ühingu registrist maha kustutada.

Niisuguste registreeritud ühingute sunniwiisil sulgumise kõrwal tunneb B. G. B. teatawatel juhtumistel veel õiguswõime ärawõtmist.

(Järgneb.)

Kulude kokkuhoidmine politseide ühtlustamise kawa järele.

Kriminaal-pol. inspektor W. Wau.

„Politseilehes“ nr. 6, k. a., ilmus üleskutse politseiametnikkudele — awaldada oma arwamist politseide ühtlustamise küsimuse kohta. Kõrwale jättes politseide ühtlustamise otstarbekust, mille kohta kompetentset arwamist juba on awaldanud sarnased autoriteedid, kui Riigikohtu esimees ja õigusteadlaste selts — täiesti eitades selle kawatsuse otstarbekust, — tahaksin omalt poolt walgustada koosseisude kokkutõmbamist ja kulude kokkuhoidmist politseide ühtlustamisel, mis ühtlustamise mõttele tõuke on annud, sest sellega loodetakse kuni 27—28 miljoni marka aastas kokku hoida.

Waataime lähemalt, kuidas see kokkuhoidmine tegelikult kujuneb politseide

ühtlustamise kawa järele, mis Riigikogu eelarwe komisjoni liigetele aluseks oli politseide ühtlustamise ettepaneku tegemisel — üleaste kulude kokkuhoidmiseks.

Selle kawa järele on peapõhjuseks, mis nõuab politsei ühtlustamist — „kolme eraldi peawalitsuse olemasolu 2000 ametniku jaoks, mille tõttu: 1) puudub igasugune kontakt politseide wahel ja 2) riiklisest seisukohast waadates, kolme eraldi peawalitsuse ülespidamine ühel tööalal, oma wõrdlemisi suurte koosseisudega, asjata kulude tekitamine on, kuna nende kolme funktsioonid üks peawalitsus wäga hästi täita wõib ja suudab.“

Wälja minnes sellelt seisukohalt, et kolmel eraldi peawalitsusel suured koosseisud on, mis asjata kulused tekitawad, näeb ühtlustamise kawa tarwiliseks praegused politsei, kriminaal- ja kaitse-politsei peawalitsused likwideerida, üld-, kriminaal- ja kaitsepolitsei ühendada politsei peawalitsuse alla, alluwusega siseministeeriumile. Kawa järele oleks politsei peawalitsusel juhatus ja kolm osakonda, järgmises koosseisus:

Juhatus:

Peawalitsuse ülem	1
Peawalitsuse ülema abi	1
Inspektor	1
Sekretäär	1
Käsusametnikke	2

Kokku 6

Üldosakond (praegune politsei peawalitsus).

Osakonna juhtiw isik — osakonna juhataja 1
Osakonnal on jaoskonnad: majanduse, inspektori, administratiiv, wäljamaalaste, passi ja piiripolitsei. Jaoskonna juhid on asjaajajad (praegune laudkonna ülem) 5

Peale selle on weel:

registraatorid	7
kantseleiametnikke	14
raiooni ülem	1
kordnik	1

Kokku: 30

Kriminaal-osakond.

Eesotsas osakonna juhataja 1
Jaoskonnad: majanduse, statistika, eelkaristuse, otsimise ja daktiloskoobi juhtide — asjaajajatega 5

Peale selle:

registraator	1
päewapiltnik	1
kantseleiametnikke	19
käskjalg	1

Kokku: 28

Kaitse-osakond.

Eesotsas osakonna juhataja 1
Jaoskonnad: majanduse ja registreerimise — juhtidega-asjaajajatega 2

Peale selle:

registraatorid	2
kantseleiametnikke	4
päewapiltnik	1
käskjalg	1

Kokku: 11

Kokku oleks sellega politsei peawalitsuse koosseis ühendatud kujul — 75 ametnikku.

Riigikogule esitatud 1924 a. eelarwe järele on kolmel eraldi peawalitsusel ette nähtud järgmised koosseisud:

Politsei peawalitsus	34 am.
Kriminaal-politsei peawalitsus	18 am.
Kaitsepolitsei peawalitsus	12 am.

Kokku 64 am.

Sellega oleks siis ühtlustamise kawa järele kolme eraldi peawalitsuse „asjata suured koosseisud“ 64 ametniku pealt kaswanud 75 peale, sellega weel suurenenud 11 ametniku wõrra. Teises kohas kawas tuuakse küll ette peawalitsuse koosseis 65 ametnikku, kuid see on arwatawasti eksitus, sest osakondade järele näidatud ametnikkude koguarw annab summa 75 ametnikku.

Kuu wäljaminek palkadeks praegustes kolmes ja ühtlustatud peawalitsustes on järgmine:

Politsei peawalitsus:

Amet.	Arw.	Palga summa.
Peawalitsuse ülem	1	25.200.—
Abi	1	19.500.—
Inspektor	1	15.300.—
Politsei kursuste juhataja	1	15.300.—
Üldosakonna juhataja	1	11.700.—
Passiosakonna juhataja	1	11.700.—
Wäljamaalaste laudkonna ülem	1	9.900.—
Administratiiv laudk. ülem	1	9.900.—
Majandus laudk. ülem	1	9.900.—
Piiripolitsei laudkonna ülem	1	9.900.—
Käsusametnik	1	9.900.—
Üldosakonna asjaajaja	1	6.800.—
Passiosakonna asjaajaja	1	6.800.—
Inspektori osak. asjaajaja	1	6.200.—
Raiooni ülem	1	6.800.—
Registraator	7	5.800.—
Wan. kantselei ametnik	3	5.300.—
Kantselei ametnik	4	5.000.—
„ „	3	4.800.—
„ „	2	4.600.—
Kokku: 34		274.900.—

Kriminaal-politsei peawalitsus:

Amet.	Arw.	Palga summa.
Peawalitsuse ülem	1	25.200.—
Abi	1	18.000.—
Inspektor	1	15.300.—
Sekretäär	1	8.700.—
Eelkaristuse toimkonna juhat.	1	9.900.—

Otsimise toimkonna juhataja	1	9.900.—
Daktiloskoop. toimk. juhataja	1	9.900.—
Raamatupidaja	1	8.700.—
Asjaajaja	1	6.200.—
Arweametnik	1	6.200.—
Registraator	1	5.800.—
Wan. kantseleiametnik	2	5.300.—
Kantseleiametnik	1	5.000.—
Kantseleiametnik	1	4.800.—
Masinakirjutaja	1	5.000.—
"	1	4.800.—
Käskjalg	1	4.000.—
Kokku 18		158.000.—

Kaitsepolitsei peawalitsus:		
Amet.	Arw.	Palga summa.
Peawalitsuse ülem	1	21.600.—
Abi	1	15.300.—
Pearaamatupidaja	1	11.700.—
Sekretäär	1	9.900.—
Registr. osak. juhataja	1	9.900.—
Registraator	1	5.800.—
Wan. kantseleiametnik	2	5.300.—
Masinakirjutaja	2	4.800.—
Käskjalg	1	4.500.—
Kokku: 12		123.625.—

Üldse on praegustes kolmes peawalitsuses palga kulude summa ühe kuu peale:

274.900.—
158.000.—
123.625.—

Mrk. 556.525.—

Ühtlustatud kawa järele:

Amet.	Arw.	Ühele.	Summa.
Peawalitsuse ülem	1	25.200.—	25.200.—
Abi	1	21.600.—	21.600.—
Inspektor	1	19.500.—	19.500.—
Osakonna juhataja	3	18.000.—	54.000.—
Sekretäär	1	11.700.—	11.700.—
Käsusametnik	2	10.800.—	21.600.—
Asjaajaja	11	8.700.—	95.700.—
"	2	9.900.—	19.800.—
Registraator	10	5.800.—	58.000.—
Päewapiltnik	2	5.800.—	11.600.—
Raiooni ülem	1	7.700.—	7.700.—
Kordnik	1	5.800.—	5.800.—
Wan. kantseleiametnik	7	5.300.—	37.100.—
1. järgu kants.-ametn.	8	5.000.—	40.000.—
2. järgu kants.-ametn.	8	4.800.—	38.400.—
3. järgu kants.-ametn.	14	4.600.—	64.400.—
Käskjalg	2	4.600.—	9.200.—

Kokku: 75 — 541.300.—

(Järgneb.)

Kuritegude jälgimine.

A. Liit.

(6 järg.)

Kahtlemata kütkestab kuriteopaiga tsentrum kõige rohkem waatleja tähelepanu ja mitmed peawad sellepärast kohasemaks protokollu alustada tsentrumi üksikasjaliku kirjeldamisega. Mina aga olen sellel arwamisel, et tsentrumi üksikasjalik kirjeldus tuleks jätta protokollu lõpuosasse, algul ainult ära tähendades, mis moodustab tsentrumi: teataw tuba korteris, teataw punkt lahtise taewa all. Sedawiisi kirjeldades ümbritseksime tsentrumi, kus harilikult leidub kõige rohkem otsekoheseid andmeid, enamwähem selgemajoonelise raamiga, mis temast arusaamist ainult tõsta wõib, seal leiduwaid asjaolusid selgemini wälja paista laseb.

6) Kuriteopaiga lähema ümbruse moodustab tsentrumi ümbritsew maa-ala, nii kaugelt, kui seal weel leiduwad kuriteo toimimisega otsekoheses ühenduses tekkinud märgid ja muud selgitawad as-

jaolud. Järjelikult wõib tema ulatus igas kuriteos isesugune olla. Kirjeldamine algagu tsentrumi lähedalseiswatest asjadest ja kohtadest peale ja laienugu siis kordkorralt kaugemale. Näit., kui tsentrumi moodustaks teataw tuba korteris, siis tuleks kõige pealt kirjeldada teisi tubasid samas korteris, selle järele naaberkorterisid, mis asuwad samas majas, edasi — hoow ehk õue, lähedal asuwad hooned, aiad, põllud, nende wahel olewad teed ja jalgradad, niipalju kui need sündmuskoha pildi selgitamiseks kaasa mõjuwad. Kirjeldus lõppegu lähema ümbruse loomulikkude piiride äratähendamisega, walides piiritulpadeks püsiwaid asju, nagu hooned, tänawa ehk tee käänakud, jõed, aiad, metsa ehk põllu serwad jne., et tarbekorral oleks wõimalik kirjeldust tagantjärele kontroleerida.

7) Kohad, kus tunnistajad seisid ehk wõisid seista, oleksid näiteks kõrwaltoad,

-korterid, naabermajad, läheduses asuvad töökohad, käidavad teed jne., kust, arvesse võttes kaugust ja walgustingimisi kuriteo toimimise ajal, sündmust wõidi pealt näha ehk kuulata. Siin tuleb waatlejal enamasti iseseiswalt otsustada, mis-sugused kohad ümbruses ses mõttes huwi pakuwad, sest waatlemise silmapilgul on tihti alles teadmata, kus keegi tunnistaja tegelikult seisis. Kõikide wõimalikkude tunnistajate wiibimiskohtade täpne ülesmärkimine waatluse puhul wõib aga edaspidisel jälgimisel tuntawalt kergendada tunnistajate otsimist, nende seletuste õiget mõistmist ja kontroleerimist. Tarbekorral tuleb juba waatluse puhul katseid ette wõtta, kas teatawast kohast ja kuriteo toimimise ajal walitsenud tingimistel oli wõimalik sündmust näha ehk kuulda. Muidugi ei ole tarwis protokollis seletada, et sellest ja sellest kohast wõisid tunnistajad sündmust tähele panna, waid küllalt on sellest, kui kohad ise nimetatud ning nende kaugus ja asend tsentrumi wastu juure lisatud.

8) Samuti ei tule protokollis kunagi öelda, et „kuritegija on tulles ehk minnes seda wõi teist teed tarwitanud.“ waid tarwis ainult fikseerida kõik need andmed, mis tuleku wõi mineku teed tunnistawad. Need oleksid näiteks mürdmise ja lõhkumise jäljed, uste, akende, seinte, lagede jne. küljes, wõõrad jala wõi sõiduriista jäljed, mahajäetud wõi rutuga maha pillatud asjad jne. Kui jäljed ja märgid kõik hoolega üles otsitud ja küllaldase selgusega kirjeldatud, küll siis protokollis lugejad juba isegi otsustawad, missugune suhe neil kuriteoga.

9) Ka tsentrumi kirjeldamisel maksu kindel järjekord. On kuriteopaiga tsentrumiks näit. tuba, siis walitagu kõige pealt üks punkt, millest kirjeldamist alustada. Seesugusena wõiks soowitada ust, mille kaudu tuppa astuti. Nüüd tulewad üles panna ruumi kuju ja seinte pikkused. Selle järele kirjeldatakse kordamööda seinu ja kõike seda, mis seintega ühenduses: seintel leiduwad kuriteo märgid; nende küljes ehk nende wastas olewad asjad jne., alustades sissetuleku uksest. Kui seinad kirjeldatud ja sellega tsentrumile omakord teataw raam loodud, siis kirjeldatagu seda, mis põrandal ja lõpuks laes näha. Wabas looduses olewa kuriteopaiga tsentrumi piiratagu algul mõeldawate joontega (wõrdl. seinte kirjelda-

mine) ja siis kirjeldatagu seda, mis joonte wahel leidub.

10) Ühe teatawa asja kirjeldamine protokollis sündigu alati ühes kohas, teiste sõnadega, järjekorralist asja wõi olukorda kirjeldatagu ühel hoobil niiwõrd täielikult, et tarwidust ei oleks täiendawa kirjeldamise otstarbel pärastpoole tema juure tagasi tulla. Kord juba kirjeldatud asja meeletuletamine järgnewas kirjeldamises on ainult niipalju lubatud, kuipalju seda nõuab tema lähemate suhete äramääramine teiste asjadega. Ka siin tuleb kinni pidada ühisest järjekorrast: leiukoht, asend, wäljanägemine leiukohal, märkjde kirjeldamine peale lähemat waatlemist. Näit. kuriteopaigal leitakse tapariist — kirwes: „2,75 m. ukse U¹ lukupoolsest piitjalast kaugel, sama piitjalga ja ahju A¹ ainsamat nurka ühendawa sirgjoone peal seisab põrandal kirwes, warrega ukse U² poole ja teraga akna A³ poole. Lähemal waatlemisel selgus, et kirwe silmal leidub sissepressitud tehase märk „NN“, tera on nüridaks kulunud, tera tahkudel ja laba külgedel mõlemal pool kuiwanud weremärgid, wars saare puust, 20 cm. kaugusel warre otsast silma poole leidub segane werise sõrme jälg.“

11) Asjade leiukohad tähendatagu üles kindlate mõõduandmete järele, arwates nende kaugust liikumatutest punktidest, nagu ukse piitjalast, toa ehk ahju nurgast, teatawast kiwist, puust, majanurgast, kaewust jne. Sedawiisi on wõimalik nende leiukohta ka juhtuwa teistkordse waatluse korral üles leida, kus asjad kuriteopaigal ju ümberpaigutatud. Tihti on waja asjade leiukoha tähendamiseks ka ilmakaart nimetada. Puudulik oleks näit. kirjeldus: „5 m. kaugusel kaewust leidub selge hobuseraua jälg“, waid juure tuleks lisada tingimata, kas kaewu juurest põhja, õhtu wõi lõuna poole peab arwama. Sõnade „paremal pool“, „pahemal pool“, „edasi“, „tagasi“ ja muude sellesarnaste umbkaudsete wäljenduste tarwitamist wõib üksnes sel juhtumisel lubada, kui eelmise kirjelduse läbi asja seisukoht ju küllalt selgelt tähendatud ja nimetatud sõnade tarwitamine seega pikemat kirjelduse kordamist wõiks ära hoida.

12) Kui mõnesuguse asjaolu kindlakstegemiseks on toime pandud katse, siis kirjeldatagu tehtud katsed ja saadud tagajärgi täielikult, — näit. kas on wõimalik akent wäljastpoolt awada ilma lõhkuma-

ta, kas ukse kaitseketi läbilõikamine väljastpoolt on võimalik, kas leitud tööriist passib murdmise jälje sisse jne.

13) Et ära hoida kahemõttelisi väljendusi, selleks kaalutagu iga lauset enne protokollki kandmist, kas ta küllalt selgelt väljendatava mõiste edasi annab.

14) Kui waatlejal on käsutada abiline, siis pandagu viimane protokollki kirjutama, kuna waatleja talle teksti ette ütleb.

15) Waatluse protokoll seatu kokku tingimata kuriteopaigal. Mõnikord püütakse sellest nõudmisest mööda hiilida sel kombel, et tehakse kuriteopaigal lühikesed märkused taskuraamatusse, mille järelle siis mujal protokoll valmis kirjutatakse. Seesugune talituswiis on äärmiselt ebaotstarbekohane, kuna sündmuskoha peensused sedawiisi kahtlemata kaduma läheksid. (Järgneb).

Õigusteadusest.

Tsiwiil-kohtupidamine.

Wann. adw. K. Mikfeldt.

Tunnistajateks ei wõi olla: 1) kes hullumeelseks on tunnistatud ja niisugused, kes oma mõtteid awaldada ei suuda suusõnaliselt ega kirjalikult;

2) kelle füüsiliste ehk mõistuse wigade pärast asjaolust ei wõinud tundmist saada;

3) lapsed wanemate wastu;

4) waimulikud selle kohta, mis neile pilhtil awaldatud.

Kõiki neid isikuid kõrwaldab kohus oma algatusel (§§ 84 ja 371).

Tagandatakse wastase poole nõudel tunnistuse andmisest:

1) kõik sugulased otsekooheses joones; kõrwaljoones — sugulased esimesest — kolmest ja hõimlased esimesest kahest astmest;

2) selle asjaosalise eestkostjad ehk lapsendajad (ja ümberpöördukt), kes neid ette panewad;

3) kes ühe poolega kohtus käiwad (tsiwiil-aga mitte kriminaal-kohtus) ja isikud, kes tulu saawad, kui asi selle kasuks otsustatakse, kes nende peale ennast toetab;

4) wolinikud, kui nende wolitajad neid tunnistajatena ette panewad (§§ 86 ja 373). Tagandada wõib ainult neid, kellel wolikiri ülekuulamise ajal käes.

Tagandust peab awaldama enne, kui tunnistajad on wannutatud. Oma algatusel kohus ei wõi ülemaltähendatud isikuid kõrwaldada.

Ilma wandeta kuulatakse üle: 1) lapsed 7—14 a.; 2) need, keda pooled ise wandest wabastawad; 3) waimu-

likud; 4) usutunnistuste liikmed, kes wanet ei tunnista (§§ 372, 396).

Tunnistuse andmisest wõivad keelduda: 1) asjaosalise sugulased otsekooheses joones, abikaasad ning wennad ja õed, ja 2) isikud, kes tulu saawad, kui asi ühe wõi teise poole kasuks otsustatakse (§§ 83, 370).

Tunnistajad saawad enne asja ettekandmist eraldatud ning pärast üksaawal kohtu ette kutsutud. Nemad annawad oma seletused awalikul kohtuistungul, suusõnaliselt ja wande all, poolte juuresolekul. Tunnistaja ülekuulamine algab sellega, et kohus paneb temale ette kõik öelda, mis tema asiast teab; pärast seda wõiwad kohus ja pooled temale veel täiendawaid küsimusi ette panna. Tunnistaja seletused saawad protokollki sisse kantud, millele tema alla kirjutab. Peale seletuste andmist peab tunnistaja harilikult kohtusaali jääma selleks juhtumiseks, kui pärastpoole suu vastu panemist (очная ставка) tuleb ette wõtta ehk kui teda tarwis veel täiendawalt üle kuulata.

Tahab tunnistaja päewaraha ja sõidukulude eest tasu saada, peab tema sellest peale ülekuulamist kohtule teatama.

Tunnistajate läbi wõib tõeks teha asjaolusid, kuiwõrd seadus teatawa toiminguga jaoks kirjalikku wormi ette ei kirjuta. Ühes sellega wõib tunnistajate läbi neid dokumente wäärata, mis poolte tahet tehtud, aga mitte seaduse nõudel (§ 1819).

Tunnistajate seletuste hindamine nende selguse täielikkuse jne. järele oleneb koh-

tust ära, kelle wabadus selles suhtes ei ole mingisuguste wormalsete reeglitega piiratud. Ei leia kohus mõne tunnistaja seletusi usalduswäärilisteks, siis põhjendab tema oma otsust teiste tõendustega, kuid peab selgitama ühe tunnistaja seletuste eesõiguse andmist.

4) Eelkuulamine ümbruselanikkude läbi (дознание через околных людей) §§ 412 ja järgm. — on kohalikkude elanikkude ülekuulamine kindlakstegemiseks, missugust kinniswara (tema piirid) ja kui kaua teataw isik teda waldanud. Ümbruselanikud saawad kohalikkude elanikkude nimekirjast liisu läbi walitud — 12 ehk 6 isikut ja wande all üle kuulatud, nagu tunnistajadki poolte juuresolekul.

5) Asjatundjate (ekspertide) heaksarwamine. Asjatundjad, ei teata kohtule wahekorrast poolte wahel, waid aitawad oma eriteadmistega, mida kohtul enesel ei ole, wiimasele teatawate faktide tähtsust wälja selgitada, näit. kui palju on wigasaanud oma töowõimest kaotanud.

Kohus määrab ekspertisi (harilikult 3 asjatundjate, mõnikord ka ühe läbi) kas poolte palwel wõi oma arwatusel (учетрѣние). Asjatundjate kohta kohaldatakse peaaegu needsamad määrused, mis tunnistajate kohta on makswad. Kohus hindab ekspertide heaksarwamist selle järele, kuiwõrd nemad weenduwad ja teiste asjaoludega kokkukõlas (§ 515 ja järgm.).

6) Järelwaatust koha peal (осмотръ на мѣстѣ) wõib kohus kas poolte palwel wõi oma äranägemisel määrata, asja selgitamiseks, näit., kas nõuab maja remonti. Kollegiaalne kohus määrab järelwaatuse toimepanemiseks ühe oma liigetest wõi kohaliku rahukohtuniku, kes ka wastawa akti kokku seawad (§ 507 ja järgm.).

7) Asjalikud tõendused on asjad, mis teatawat fakti tunnistawad, näit. piirimärgid, mudelid, igasugused dokumendid jne. Kõige suurem tähtsus nendest on kirjalikkudel tõendustel, nagu kwiitungid, wekslid, testamendid jne. Oma sisu järele wõiwad dokumendid kahesugused olla: 1) dokumendid, mis asjaosalise awaldamist sisaldawad, kas wastase poole kasuks, näit. wõlakohustused, kwiitungid raha wastuwõtmises jne., wõi oma kasuks, wiima-

sed harilikult ei wõi olla kohtu tõendusena selle isiku kasuks, kes neid on wälja annud, kui wastane pool ka ei ole alla kirjutanud. Eraldusena on ainult kaubaraamatud, sest siin tuleb oletada, et sissekirjutused tõele wastawad, sest korralik raamatutepidamine on igal kaupmehel enesel tarwilik, peale selle ähwardab kaupmeest karistus korratu raamatupidamise eest. Sellepärast on kaubaraamatud tähtsad iseäranis waieluste lahendamiseks, mis kaupmeeste wahel nende omawaheliste arwete õiendamiste juures tekiwad. Teiste isikute wastu wõiwad raamatud tõendusena olla, ühe aasta jooksul, muretsatud kaupade arwu, wäärtuse ja omaduse ehk wõla maksmise tähtaja kohta. Et aga kauba wõi raha kostja tõepoolest on saanud, seda peab nõudja kaupmees teiste tõenduste läbi kindlaks tegema.

Kaubaraamatuid ei loeta tõendusteks kaupmehel kasuks, kui nendes uued lehed ehk kraabid, kui kaupmees õiguste kaotamisega süüdi mõistetud jne. (§ 466—469).

2) Dokumendid, mis kõrwaliste isikute ehk ametkohtade awaldusi sisaldawad, näit. kohtuotsused, meetrikad jne.

Iga asjaosaline wõib nõuda wastase käest nende aktide ettepanemist, mis waidluse all olewaid asjaolusid kindlaks wõiwad teha; selle juures peab tema oma palwes täpselt tähendama nõutawat dokumenti ja seletama, mispärast arwab tema, et dokument wastase poole käes (§ 444). Kui wastane pool dokumenti ei pane ette ja ka ei eita, et dokument tema käes, siis wõib kohus waidluslisi faktisid tõendatuks tunnistada. Niisamuti wõib tarwilikke asjasse puutuwaid dokumente eraisikute ehk ametkohtade käest nõuda, millede saamiseks kohus wastawa tunnistuse wälja annab.

Dokumendid, kui tõendused, on üldse palju usalduswäärilisemad, kui tunnistajad, sest nemad ennast ei muuda, tunnistajad selle wastu wõiwad aja jooksul palju ära unustada ehk isegi algusest mitte kõikidest toimimistest õieti aru saada, peale selle wõiwad nende peale igasugused kõrwalised asjaolud mõjuda jne. Kuid dokument on tähtis ainult siis, kui tema alglikkuse (подлинность) ja tõelikkuse kohta kahtlust ei ole.

a) Tekib kahtlus alglikkuse kohta (сомнѣніе въ подлинности), s. o. selle kohta, kas dokument ka selle isiku poolt

kirjutatud, kelle tehtuna see ette pandud, siis peab tema tõelikkust see kindlaks tegema, kes tema peale oma õigusi põhjendab, kusjuures kahtlust alglikkuse kohta ei või awaldada isik, kellele nimelt akt wälja antud, kui tema seda alla kirjutanud; peale selle ei või kahtlustada awalikkude aktide alglikkust. Kahtlust peab awaldama sel istungil, millal dokument kahtlustajale ette pannakse, ja ettepanija peab wiibimata teatama, kas tema loobub aktist või mitte. Wiimasel juhtumisel toimetab kohus alglikkuse läbikatsumist, tarbekorral ekspertide kaasabil. (541—554).

b) Tõstetakse aga wõltsiwaidlust, mida igalajal teha võib, kuni asja lõpuliiku otsustamiseni, siis peab wõltsimist see kindlaks tegema, kes waidlust tõstab. Isikul, kelle käes dokument, annab üldkohus 2-nädalalise tähtaja (rahu-

kohtunik 7 päewa) kohtule teatamiseks, kes tahab tema akte kasutada, või wõtab selle tagasi; ei anna isik wastust, kõrwaldatakse akt asjast. Kui kedagi wõltsimises ei süüdistata, siis otsustab waidluse tsiwiilkohus ise. Kui aga teatawat isikut süüdistatakse, siis antakse wõltsimisasi prokuröörile, tsiwiil-asi aga pannakse seisma ehk, poolte palwel, harutatakse edasi nendes osades, milledes otsustamine wõltsküsimusest ära ei rippu. Wõltsitulus tunnistatud dokument kõrwaldatakse asjast. Põhjendamata waidluse eest määratakse asjaosalisele trahw.

Lõpuks, ripub dokumentide jõud nende wormist ära, selles suhtes tuleb wahet teha awalikkude ja koduste aktide wahel. Esimesi ei või tunnistajate läbi wäärata, kui wõltsiwaidlust ei tõsteta (§106, 410).

(Järgneb.)

Rohkem seltskondlist kaswatust.

Kuiwõrd weidrad pildid meie tänawatel weel silma torkawad, mis on tingitud seltskonna arusaamatusest, sellest mõni sõna allpool:

„Kõnniteed mööda sammub õige kõwa „auru“ all olew, tüseda kehaehitusega mees, „lahkelt“ laulu jorutades, kaaskodanikke, iseäranis aga naistérahwaid kogemata kui ka meelega, sõnades ja teoga tülitades. Tülitatute poolt kuulduwad pahandawad ütélused „sarnase laia härra“ pihta ja mõni agaram teatab oma häda ligidal olewale politseinikule. Silmapilk astub korraalalhoijaja jorutaja purjus mehe juure ja palub: esiteks — waikida, teiseks endaga kaasa tulla. Sest on ju politseinik kohustet sarnase isiku, kes üldist rahu rikkus ja nähtawalt purjus olekus awalikku kohta ilmus, arestimaija toimetama — wäljamagamiseks. Jorutamine jääb ehk järele, kuid selle asemele tekib „päwakorrale“ politseiniku söimamine. Politseinikuga kaasa minemisest aga ei ole juttugi, sest selles „olekus“ ei tunnistata harilikult kedagi. Mis peab korraalalhoijaja sel puhul tegema? Ainuke wõimalus — kääe akt kinni wõtta ja endaga kaasa wiia. Kuid sarnases olekus „härrad“ hakkawad harilikult kõige jõuga wastu ja politseinik ei ole ka igakord „jõumees“. Algab „jõukatsumine“, milles politseinik kaunis fäbaras seisukorras on, sest üksinda ei tee ju niisugusele mehele midagi. Sarnane „tsirkus“ lõpeb wast siis, kui teine politseinik

appi tuleb — upitakse mees woorimehe peale ja wiiakse ära.

Imestama paneb aga järgmine asjaolu: seda weiderdust waatab harilikult kaunis hulgate rahwast pealt, osa, et uudishimu rahuldada, — mis peaks rahwakogumise põhjuseks olema, — kuna teine osa aga isegi politseinikku sajatawad, seal juures wõidurõõmsalt naeratades kui korraalalhoijaja purjus mehest jagu ei saa; kuid ükski ei tõtta politseinikule abiks ja kui wiimane seda palub, siis lihtsalt pööratakse selg ja minnakse ära, arwamises olles, et „see ei ole minu asi“.

Wist on küll wähe juhtumisi olnud, kus kodanikkude poolt sel puhul on politseile kaasabi antud, kuid siiski on olnud: ja nimelt — kooliõpilaste poolt. Au nendele, sest sellest võib järeldada, et nad selles asjas rohkem kaswatatud on, kui osa meie täiskaswanud kodanikkudest. Sarnased „kinonäljad“ peawad aga meie tänawatelt kaduma, iseäranis wõerastawalt torkab see wäljamaalastele silma, sest Lääne-Euroopas saadakse politsei ülesannetest teisiti aru ja wastastikune abiandmine on seal harilik nähtus. Iseäranis eeskujulik ses suhtes on inglane. Ei tarvitse inglise politseinikul kunagi kodanikkude kaasabi paluda, waid wiimased annawad seda wabatahtlikult alati kui olukord seda nõuab.

Sellepärast wõtkem eeskujule sealt kus olukord parem, sellega oleme jälle sammu edasi jõudnud.

R. P-n.

Wõru kriminaal-politsei agendi Karl Sägi haawamine.

Sägi, Karl Jaani p.,
Wõru kriminaal-politsei agent.

1. märtsil ilmusid Wõru kriminaal-politsei ametnik Grünberg, agent Sägi ja Kooraste walla politsei raiooni ülem Trolla, Kooraste wallas, Kuldi küla maa peal asuwasse Leena Parwi korterisse läbiotsimist toimetama, Walga maak.

Johan Welneri juurest warastatud kraami leidmiseks.

Läbiotsimise ajal, kui politseinikud toasolewat ahju ja selle tagust kawatsesid läbi waadata, awati nende peale ahju tagant rewolwrist laskmine, kus juures agent Sägi jalast haawata sai.

Ametnikud wastasid tuleandmisega, kuid laskja oli warjatud ahju müüri ja kuulid teda ei tabanud, mille tõttu ametnikud toast õue peale taganesid, et laskjat sinna ilmumisel soodsamatel tingimistel tabada. Laskja järgnes neile ja, pidades ametnikke wahetpidamata kestwa kuuli rahe all, põgenes lähedasse metsa, ilma et ametnikkude poolt lastud kuulid teda oleks tabanud. Laskjas tunti ära tagaotsitaw Paul Jallai, keda süüdistatakse tapmise kaastegewuses ja mitmes murdwarguses.

Koha ülewaatusega selgus, et Jallai oli warustatud rewolwriga „Nagan“ ja „Browning“ ja sõjawäe wintpüssiga. Jallai tabamine ei ole senini õnnestanud.

Agent Sägi on haawatud paremast jalast, alt-poolt põlwe; haaw ei ole väga raske ja loota on warstist paranemist.

Karl Sägi, 39 a. wana, teenib Wõru kriminaal-politsei agentina 20. jaanuarist 1920. a. Ennem teenis välispolitseis kordnikuna 7 aastat.

„Harakirist“ Rakwere wangimajas.

„Waba Maa“ ja „Päewalehe“ weergudel on sellest juba pikemalt kirjeldatud ja seda juhtumist mitmet wiisi walgustatud, et aga selles sündmuses wanglates kinnipeetawate wangide iseloomu väljendus, nende omawahel tehtud kindel dissipliin ja organiseerimistöö peitub, siis ei oleks mitte huwitusega „Politseilehe“ lugejaid sellega lähemalt tutwustada.

On ju teada, et eluksajaks ehk mitmeks aastaks wanglasse mõistetud elukutseline kuritegija oma aega seal mitte pattukahetsemise mõttega mööda ei saada, waid tema peaju töötab wahetpidamata kurjade planide sepsitsemises, kuidas sealt peaseda ja oma edaspidist „tegewust“ wabaduses jätkata. Olgugi, et wanglatesse kinnimõistetutele igasugused hõlbustused wõimaldatud, nagu mitmesugused tööalad, ametiõppimised, raamatukogud, ajakirjanduste lugemine ja isegi kinoetendused, ning üldse praegusaja wanglad mitte ükski karistuse-waid rohkem parandusastutuste sihis esinewad, ei suuda kõik see elukutselise roimari rikutud hinge parandada. Moodsate wanglate puudusel, peetakse neid hulgakesti — 20 inimest

ja rohkem — ühes wangikambris kinni, kus nad kindla järelwalwe peale waatamata, oma kurje septsusi üksteisele awaldawad ja ka sagedasti neid solidaarselt teostawad eesmärgiga — ära põgeneda. Niisuguste septsuste kordadel walitseb nende wahel kindel saladus ja kord ning häda sellele, kes seda rikkuda julgeb ehk ennast selle alla ei paenuta.

Organiseerijateks on sarnastel juhtumistel suured kuritegijad, kelledel „rikkamad kogemused“ ja suure karistusaja tõttu midagi enam kaotada pole.

Et kindlast wangiasutusest põgenemine raskendatud, siis otsib wang sealt väljapääsu teise linna põgenemiseks soodsamasse wanglasse sellega, et kaaswangiga kokkurääkides ennast temale kohtusse tunnistajaks üles annab ehk mõnel muul teel ümberpaigutamist saawutab. Uues wanglas sõpru eest leides ja asjaga kohanedes algab organiseerimine ja kui seljatagune teiste poolt kindlustatud, wõetakse teostamine kas üksikult ehk solidaarselt ette.

Sarnased põgenemise katsed on möödunud

kahe kuu kestwusel ettewõetud Rakwere wangimajas, kus wanglad nõrgemad kui Tallinnas ja mõnes teises linnas. Esimene juhtumine oli 4. jaanuari õhtul, kus 2 päewa enne seda Tallinna wangimajast Rakwere-Paide rahukogu nõudmisel ületoodud elukutselised kuritegijad, Mart Warbola, Aleksander Rägastik ja Oskar Suuk, kes endid kaaswangi Karl Wunki süüdistuse asjas tunnistajateks üles andsid, kaasatoodud rauasaega Rakwere wangla nr. 4 aknatrelli läbi saagisid. Õnnelikul kombel sai põgenemine weel wiimasel silmapilgul takistatud, wastasel korral oleks sellest wangikambri, kus 21 suurimat kuritegijat wiibisid, paljud ära põgenenud.

Teine juhtumine sündis weebruarikuu lõpul samas wangikambri jällegi Tallinnast Rakwere kohtusse toodud rööwmõrtsuka Alfred Arro. Lõhmuse j. t. algatusel. Et seekord neil saagisid ega muid abinõusid kaasas polnud, septsesid leidlikud kuritegijad uue abinõu ja nimelt: hakkasid wangimaja administratsiooni peale igasuguste põhjendamata kaebtuste ja nõudmistega esinema, toidu üle kaebama, wanglas lärmitsema, ametnikke wastu endid wäljakutsuwalt ülalpidama jne. Kohale kutsutud prokurööri ja wangimaja kuraatori seletustega ei jäenud nad rahule ja nähtawa meelega jätkasid korrariikkumist. Makswa seaduse kohaselt sai neid kõike sellega karistatud, et wangikambri nr. 4 kinnipeetawatel wangidel suitsetamine ära keelati. See abinõu ei mõjunud nende peale mitte parandawalt, waid ümberpöörduks; wangid leidsid selles weel põhjust oma kawatsuse suurendamiseks 24. weebru. kuulutasid wälja näljastreigi, mis kestis kuni 26.

weebruarini, kus üks wangidest, Olimpi Filimow, ennast klaasitükiga kõhtu haawas, lootes wanglast haigemaja peaseda, kust põgenemine kergem, sest et Rakweres wangla-haigemaja puudusel wangisid linna haigemajas rawitsetakse. Samal päewal 5 tundi hiljem haawasid endid kõhtu Alfred Arro, Jaan Waldok ja Harald Isak ja järgmisel päewal weel — Rudolf Samuelson ja Timofei Remelew. Kõik haawatud soowisid tungiwalt haigemaja jääda oma haawade üle kaebades, kuna tegelikult olid nende haawad peale ühe, kerged nahahaawad ja ühesugused, nagu oleks neid üks ja sama käsi lõiganud. Seda asjaolu iseloomustab weel wangide seletus, 26. weebr. õhtul, peale Arro, Waldoki ja Isaki haawamist, kui nad awalikult tõendasid, et haawamise kord on weel kahel teisel, mis ka järgmisel päewal tõestas. Kõigest sellest wõib järeldada, et wangid endid haawasid kindlaksmääratud plaani järele ja wõib olla ka liisuwõtmise järjekorras ning koguni ühe ja sama „operaatori“ poolt; haawatud ise kui ka nende kaaslastel waikisid selle üle.

Peale arstlist abiandmist haawatutele, said „ninamehed“ Tallinna wangimaja tagasi saadetud ning kohe lõppes nii näljastreik kui ka muud korratused nr. 4 wangikambri ja nii mõnigi kohalejäenud wangidest kahtseb seda „seltsimehelikku solidaarsust“. Suurimaid kuritegijaid aga ei suuda mingisugune asi ega õnnestamatus heidutada nende ettewõttest ja igal vähemal juhtumisel katsuwad nad oma põgenemist teostada maksu see wõi nende elu. K. P.

Ametlik osa.

RIIGIKOHTU OTSUSED.

I.

Kas siseministril on õigus järewalwe korras samme astuda walla ja alewi omawalitsuste tegewuses ilmsiks tulnud wäärnähtuste kõrwaldamiseks.

Wastus jaataw.

Omawalitsuse aj. järewalwe sead. § 1. põhjal kuulub järewalwe linna-maakonna, walla ja alewi omawalitsuste tegewuse seaduslikkuse üle siseministri wõimkonda. Kui nüüd sama seaduse § 8. määrab, et walla ja alewi omawalitsuste tegewuse seaduslikkuse järele walwamises on maakonnawalitsusel samad õigused ja kohused, mis siseministril linna ja maakonna omawalitsuste kohta selle seaduse § 4—7. ettenähtud, korras,

siis ei wõi sellest järeldust teha, nagu mõned teewad, et siseministril neid õigusi ei ole. Säärane järeldus wõtaks igasuguse tähtsuse eeltähendatud sama seaduse § 1-lt, niipalju kui ta siseministri järewalwe õigusest walla ja alewi omawalitsuste tegewuse üle räägib, ja teeks nimetatud seaduse määruse selle järele õieti arusaamatuks. Arwamine, et siseministri järewalwe õigus nimetatud asutuste üle seisab sama seaduse § 9. järele ainult maakonnawalitsuste käes walla ja alewi omawalitsuse asutuste tegewuse järewalwe kohta aruannete wastuwõtmises ja neile juhtnõude andmises, ei ole küllalt põhjendatud. Seadusandjal ei olnud mõttes siseministri järewalwe õigusi sellega sugugi kitsendada, mille tõenduseks on § 12. määrus, et Kubermangu talurahwa-asjade komisjoni õigused siseministeeriumi kätte antud.

Edasi annab § 8. otsekoheise järewalwe walla ja alewi omawalitsuste tegewuse seaduslikkuse järele maakonnawalitsusele. Sellega ei ole sugugi ära keelatud, et siseminister oma järewalwe õigust ei wõiks maakonnawalitsuse kaudu teostada. Säärane järeldus tähendaks, et siseministril iga wõimalus oleks wõetud tegelikult oma järewalwet teostada ja § 1., mille järele siseministrile on järewalwe õigus antud walla ja alewi omawalitsuste tegewuse seaduslikkuse üle, oleks ilma aluseta. Siseministril peaks wõimalus olema tegelikult järewalwe korras samme astuda walla ja alewi omawalitsuste tegewuses ilmsiks tulnud wäärnähtuste kõrwaldamiseks. Selle kohta käiwad ettepanekud, mis tehakse maakonnawalitsusele, on täitsa seaduspärased. Maakonnawalitsused wõiwad siseministri ettepanekuid ka täitmata jätta, kui nad neid ettepanekuid õigeks ei pea, teatades sellest siseministrile. (R. Adm. t. nr. 348 — 1923 a.)

II.

Kas tuleb toiminguid, mis on tehtud wälismaa ühisuse ja tema Eesti osakonna wahel, lugeda kahe juriidilise isiku wahel tehtuiks ja kas tuleb dokumente, mis niisuguste toiminguete kohta kirjutatud, tempelmaksustada üldisel alusel, mitte aga ühe ja sama ühisuse sisemiseks kirjawahetuseks lugeda?

Ajutise Walitsemiskorra § 12 põhjal Wabariigi Walitsuse poolt 1. 10. 1921. a. wastuwõetud seadus („R. T.“ nr. 88/89 — 1921. a. sead. nr. 165) määrab, et tegewuse loa saamiseks Eesti Waba-

riigi piirides peawad wälismaa seltsid ja ühised, peale seaduses äratähendatud teadete nende nimetused, tegewuse sihist, põhikapitaali suurusest kodumaal jne., üles andma selle kapitaali suuruse, mis selts Eestimaa operatsioonideks määranud (§ 2); selle juures on kaubanduse ja tööstusministril õigus kolmandate isikute nõudmistele kindlustamiseks nõuda seltsilt wõi ühisuselt kautsjoni sissemaksmist (§ 3); on seltsi wõi ühisuse poolt kõik seaduse nõuded täidetud, tema woliniku poolt tegewuse tingimused Eestis alla kirjutatud ja „Riigi Teatajas“ wälja kuulutatud, siis on seltsil wõi ühisusel õigus oma tegewust Eestis juriidilise isikuna alata antud tingimuste piirides (§ 4); kuid selle juures peab selts wõi ühisus oma asjade ajajaks ja walitsejaks Eestis nimetama täieliste wolitustega wastutawa isiku, kelle alaline elukoht peab Eestis olema (§ 5). Neist seaduse määrustest järgneb, et tegewuse awamiseks Eestis peab iga wälismaa selts wõi ühisus seks üksnes oma kapitaalset teatud summa määrama, mitte aga enese kõrwal juriidilise isikuna mingisuguse uue iseseiswa ettevõtte looma; wastupidi, seaduses on otse ära tähendatud, et wälismaa selts wõi ühisus tegutseb loa korral Eestis just ise juriidilise isikuna nimelt oma täiswollilise asjaajaja ja walitseja kaudu.

Toimingud wälismaal asuwa seltsi wõi ühisuse ja tema Eestis asuwa osakonna wahel kui ka sisemine kirjawahetus on Eestis tempelmaksust wabad.

(R. Adm. t. nr. 196 — 1923. a.)

„Õigus“.

Küsimused ja kostmised.

T. K. küsimus. Rahasaatmise postitshekid wõiwad „R. T.“ nr. 12 p. 3 — 1921 a. järele nimelised ehk nimeta olla.

On juhtumisi olnud, kus postiametnik nimelise tsheki asemele nimeta tsheki wälja annud ja soowitanud rahasaatjal seda tshekki ise soowitawa adressaadi nimega täiendada, mis ka sündinud ja sarnane kord on osalt ka juba tarwitusele wõetud.

Kas on lubataw ja maksew sarnane rahalise dokumendi teksti täiendamine, ilma et see ühtlasi dokumendi wõltsimist tähendaks.

Wastus. Küsimuses tähendatud rahalise postitsheki adressaadi nimega täiendamist ei saa seaduswastaseks ega wõltsimiseks lugeda ja on sellepärast postiwalitsuse poolt lubatud. Kuid selle peale ei tule kui saatja kohustuse peale waadata ja kui tema soowib, siis teeb seda ka ametnik, kuna see aga mõne erilise ortograafiaga nimede juures just saatja huwides on ise adressaadi nime kirjutada, et pikemaid seletusi wõi tsheki määrimist ära hoida.

Wäljaandja: Toimetuskomisjon.

Wastutaw toimetaja: E. Maddison.

Tegew toimetaja: K. Kogermann.

K u u l u t u s e d.

Tunnustatakse maksusetuks järgmised isikutunnistused:

- Truusa, Paul Hansu p., w. a. Tartu l. pol. 1. jsk. 4. 10. 22 a. nr. 111/7396.
- Truusa, Marie Mardi t., w. a. Tartu l. pol. 1. jsk. 30. 11. 19 a. nr. 218.
- Harik, Alfons Eduardi p., w. a. Tartu l. pol. 1. jsk. 28. 2. 21 a. nr. 10416.
- Müller, Jaan Hansu p., w. a. Tartu l. pol. 1. jsk. 27. 11. 19 a. nr. 1224.
- Otswoldt, Karl Juhani p., w. a. Ropka wallawal. 8. 2. 20 a. nr. 631.
- Arrak, Margarethe Rihardi t., w. a. Tartu l. pol. 2. jsk. 30. 12. 19 a. nr. 8694.
- Laosson, Erna Gustawi t., w. a. Tartu l. pol. 2. jsk. 4. 2. 20 a. nr. 11520.
- Wald, Ber Leiseri p., w. a. Tartu l. pol. 2. jsk. 16. 6. 22 a. nr. 19446.
- Suur, Johannes Jüri p., w. a. Tartu maak. pol. ül. 20. 4. 20 a. nr. 1944.
- Tohwelmann, Linda Juhani t., w. a. Wäätswallawal. 30. 8. 21 a. nr. 817.
- Loeper, Aleksandra Friedrichi t., w. a. Tall. l. pol. 5. jsk. 23. 9. 20 a. nr. 12458.
- Luik, Rudolf Aleksandri p., w. a. Tartu l. pol. 2. jsk. 5. 2. 20 a. nr. 11554.
- Aunapuu, Herman Mihkli p., w. a. Tartu l. pol. 1. jsk. 28. 4. 23 a. nr. 8500.
- Rothberg, Robert Mihkli p., w. a. Tartu l. pol. 1. jsk. 26. 11. 19 a. nr. 1029.
- Jürine, Marta Ferdinandi t., w. a. Tartu l. pol. 1. jsk. 29. 1. 23 a. nr. 87.
- Kruus, Hans Hansu p., w. a. Tall. l. pol. 5. jsk. 4. 4. 21 a. nr. 13688.
- Klaos, Johann Johani p., w. a. Tartu l. pol. 1. jsk. 23. 12. 19 a. nr. 5777.
- Uswansky, Rahel Aleksandri t., w. a. Tartu l. pol. 2. jsk. 4. 8. 19 a. nr. 14858.
- Peterson, Hilda Peetri t., w. a. Tartu l. pol. 1. jsk. 12. 12. 19 a. nr. 4194.
- Hölpus, Natalie Mihkli t., w. a. Tõrwa alewial. 22. 10. 21 a. nr. 3.
- Rebane, Albert Ado p., w. a. Tartu l. pol. 1. jsk. 21. 5. 21 a. nr. 10643.
- Uudelt, Jaan Hansu p., w. a. Tartu l. pol. 1. jsk. 1. 4. 22 a. nr. 11636.
- Balwin, Aleksandra, w. a. Irboska wallawal. nr. 3140.
- Gorski, Sergei, w. a. Petseri maak. pol. ül. nr. 362/541.
- Uglowa, Olga, w. a. Irboska wallawal. nr. 2091.
- Kottow, Pawel, w. a. Irboska wallawal. nr. 316.
- Tswetkowa, Aleksandra, w. a. Irboska wallawal. nr. 612.
- Sirotkin, Peeter, w. a. Senno wallawal. nr. 5568.
- Rostin, Iwan, w. a. Petseri wallawal. nr. 16.
- Helm, August Jaani p. (15771)
- Hapajew, Mihail Platoni p., w. a. Tartu l. pol. ülemaal. 22. 11. 21 a. nr. 1007. (15793)
- Suuroja, Aleksander Jaani p., w. a. Puurmanni wallawal. 18. 7. 22 a. (15794)
- Kristian, Paul Jaani p., w. a. Waimastwere wallawal. 11. 6. 20 a. nr. 946. (15795)
- Bäuerle, Alma Georgi t., w. a. Saadjärwe wallawal. 21. 7. 20 a. nr. 881. (15796)
- Uuk, August Aleksandri p., w. a. Elistwere wallawal. 31. 1. 21 a. nr. 1262. (15797)
- Lombach, Gustaw Mihkli p., w. a. Kuremaa wallawal. 23. 3. 20 a. nr. 843. (15798)
- Germanowitsh, Peeter Leopoldi p., w. a. Tartu maak. pol. ül. 20. 7. 21 a. nr. 851/7385. (15799)
- Pödder, Peeter Daaweti p., w. a. Ulila wallawal. 9. 12. 19 a. nr. 8. (15800)
- Lätt, Johannes Jakobi p., w. a. Saadjärwe wallawal. 15. 8. 23 a. nr. 48. (15801)
- Johanson, Oskar Abrami p., w. a. Saadjärwe wallawal. 22. 9. 20 a. nr. 911. (15802)
- Liiwak, Richard Augusti p., w. a. Sootaga wallawal. 6. 1. 20 a. nr. 56. (15803)
- Lohk, Karl Widriku p., w. a. Tähtwere wallawal. 15. 10. 20 a. nr. 758. (15804)
- Lüüde, Aleksander Karli t., w. a. Kuigatsi wallawal. 1. 2. 21 a. nr. 1153. (15805)
- Melk, Johannes Mardi p., w. a. Pala wallawal. 24. 9. 20 a. nr. 982. (15788)
- Ots, Aline Aleksandri t., w. a. Roela wallawal. 6. 9. 22 a. nr. 1007. (15787)
- Mölder, Ida Hansu t., w. a. Jõgewa wallawal. 30. 12. 19 a. nr. 684. (15789)
- Wassil, Helmi Jakobi t., w. a. Puurmanni wallawal. 13. 1. 20 a. nr. 573. (15790)
- Sturm, Leontine Joosepi t., w. a. Puurmanni wallawal. 30. 11. 22 a. nr. 1399. (15791)
- Malm, Madis Jaani p., w. a. Laiuse wallawal. 30. 12. 19 a. nr. 491. (15792)
- Ustaw, Karl Gustawi p., w. a. Kuremaa wallawal. 22. 6. 20 a. nr. 900. (15806)
- Juhkam, Anna Jaani t., w. a. Härjanurme wallawal. 18. 12. 19 a. nr. 202. (15808)
- Lange, Aleksander Johani p., w. a. Worbuse wallawal. 7. 1. 22 a. nr. 220. (15809)
- Riibak, Jaan Jüri p., w. a. Elistwere wallawal. 13. 12. 19 a. nr. 286. (15811)
- Käo, August Jaani p., w. a. Pindi wallawal. 3. 1. 20 a. nr. 146. (4336)
- Hirmo, Leena Jakobi t., w. a. Röpina wallawal. 13. 2. 20 a. nr. 961. (4336)
- Meenow, Friedrich Nikolai p., w. a. Kahkwa wallawal. 19. 12. 19 a. nr. 142. (4336)
- Noorhani, Elmar Jakobi p., w. a. Röpina wallawal. 22. 1. 20 a. nr. 592. (4336)
- Alber, Widrik Johani p., w. a. Meeksi wallawal. 14. 2. 23 a. nr. 173. (4336)
- Tensberg, Gustaw Widriku p., w. a. Meeksi wallawal. 2. 12. 19 a. nr. 234. (4336)
- Schlopkin, Semjon Iwani p., w. a. Wõõbsu alewial. 4. 5. 23 a. nr. 25. (4336)
- Kibena, Eduard Joosepi p., w. a. Peri wallawal. 30. 12. 19 a. nr. 522. (4336)
- Wares, Albert Samueli p., w. a. Koiola wallawal. 10. 2. 20 a. nr. 366. (4336)
- Kurwits, Jaan Jaani p., w. a. Peri wallawal. 2. 3. 20 a. nr. 884. (4336)
- Soosaar, Willem Ado p., w. a. Koiola wallawal. 30. 12. 19 a. nr. 65. (4336)
- Peepsen, Gustaw Jakobi p., w. a. Peri wallawal. 31. 12. 19 a. nr. 575. (4336)
- Wodi, Peeter Jaani p., w. a. Weriora wallawal. 10. 12. 19 a. nr. 116. (4336)
- Sabre, Kusta Jakobi p., w. a. Peri wallawal. 10. 2. 20 a. nr. 789. (4336)
- Kalju, Johanna Peedi t., nr. 1539. (16118)
- Lindemann, Jakob, w. a. Kloostri wallawal. 21. 1. 20 a. nr. 485. (16121)
- Jagor, Jaan Miku p., w. a. Rõngu wallawal. 23. 6. 20 a. nr. 681. (16974)
- Kaarna, Hendrik Jaani p., w. a. Rõngu wallawal. 24. 12. 19 a. nr. 4077. (16976)
- Pruuk, Anna Jakobi t., w. a. Kongota wallawal. 30. 12. 19 a. nr. 400. (16977)

- Wink, August Ennu p., w. a. Kawilda wallawal. 3. 9. 20 a. nr. 671. (16978)
- Paabo, Kusta Johani p., w. a. Kastre-Wõnnu wallawal. 30. 12. 19 a. nr. 500. (17119)
- Paabo, Aksel Kusta p., w. a. Tartu l. pol. 3. jsk. 28. 11. 19 a. nr. 1454. (17120)
- Tarasow, Grigori Andrei p., w. a. Kastre-Wõnnu wallawal. 2. 3. 20 a. nr. 1145. (17121)
- Rebane, Herman Daaweti p., w. a. Ahja wallawal. 21. 9. 20 a. nr. 703. (17122)
- Lomp, Daawet Karli p., w. a. Kawastu wallawal. 20. 10. 20 a. nr. 1220. (17123)
- Römberg, Karl Jüri p., w. a. Kambja wallawal. 28. 4. 20 a. nr. 455. (17124)
- Tõllasepp, Marie Tõnise t., w. a. Wiljandi maak. pol. 1. jsk. üll. 21. 2. 22 a. nr. 8247. (17125)
- Kasper, Jaan Gustawi p., w. a. Wara wallawal. 16. 12. 19 a. nr. 89. (17126)
- Mölder, Alwiine Johani t., w. a. Pala wallawal. 14. 12. 19 a. nr. 473. (17127)
- Tislerulpus, Willem Karli p., w. a. Keina wallawal. 12. 5. 20 a. nr. 815. (17199)
- Sahtel, Johannes Juhani n., w. a. Keina wallawal. 21. 4. 20 a. nr. 656. (17200)
- Simon, Alide-Lydia Abrami t., w. a. Woka wallawal. 17. 12. 21 a. nr. 1436. (17300)
- Seppik, Alide Jaani t., w. a. Tall. l. pol. 2. jsk. 6. 4. 21 a. nr. 104/656. (17299)
- Holm, Adeline Jaani t., w. a. Tartu l. pol. 2. jsk. nr. 17924. (17372)
- Weisberg, Walter Walteri p., w. a. Tartu l. pol. 2. jsk. nr. 18726. (17373)
- Erikson, Linda Hendriku t., w. a. Tartu l. pol. 2. jsk. nr. 17403. (17374)
- Pikker, Johann Jüri p., w. a. Tattu l. pol. 2. jsk. nr. 5996. (17375)
- Normann, Aleksander Hansu p., w. a. Tartu l. pol. 2. jsk. nr. 449. (17376)
- Karu, Jaak Heinrichi p., w. a. Tartu l. pol. 1. jsk. nr. 11162. (17377)
- Wiit, Henrik Jaani p., w. a. Tartu l. pol. 2. jsk. nr. 10608. (17378)
- Luts, Marie Mari t., w. a. Wiljandi l. pol. jsk. 6. dets. 1919. a. nr. 2242. (17783)
- Pütsepp, Hendrik Peetri p., w. a. Wiljandi l. pol. jsk. 9. dets. 1919. a. nr. 2676. (17782)
- Kont, August Johani p., w. a. Mustwee wallawal. 3. juun. 1920. a. nr. 1085. (17775)
- Seemen, Woldemar Johani p., w. a. Wiljandi l. pol. jsk. 21. juulil. 1920. a. nr. 6729. (17781)
- Rebane, Aleksei Georgi p., w. a. Wiljandi l. pol. jsk. 30. märtsil 1920. a. nr. 6306. (17780)
- Rebane, Johanna Jaani t., w. a. Wiljandi l. pol. jsk. 11. aug. 1920. a. nr. 6870. (17772)
- Stutenmeister, Ella Anne t., w. a. Wastemõisa wallawal. 24. dets. 1919. a. nr. 260. (17757)
- Powerus, Jaan Hansu p., w. a. Wigala wallawal. 17. apr. 1920. a. nr. 1247. (17968)
- Paawel, Jaan Ado p., w. a. Wigala wallawal. 29. dets. 1919. a. nr. 217. (17969)
- Eilart, Miina Hansu t., w. a. nr. 297. (18025)
- Roots, Liine Kristjani t. (18025)
- Einbaum, Mihkel Ado p. (18025)
- Parun, Oskar Jaani p., nr. 9704. (18031)
- Roos, Jakob Jakobi p., nr. 20. (18031)
- Wörk, Marie Mardi t., nr. 59. (18031)
- Sahk, Eduard Jaani p., nr. 22. (18031)
- Kukk, Aleksander Martini p., nr. 1400. (18031)
- Raudrüüt, Eduard Juuli p., nr. 459. (18035)
- Junja, Artur Antoni p. (18035)
- Part, Marie Peetri t., w. a. 2. 1. 20 a. nr. 9. (18078)
- Kuusik, Aleksander Juhani p., w. a. 28. 8. 20 a. nr. 576. (18080)
- Toompuu, Jaan Mihkli p., w. a. 7. 1. 23 a. nr. 32. (18081)
- Buxhoevden, Luise Konradi t., w. a. 28. 11. 19 a. nr. 447. (18082)
- Kuus, Jaan Mardi p., w. a. 2. 1. 20 a. nr. 18. (18083)
- Maripuu, Mihail Iwani p., w. a. Kaarma-Suure wallawal. (18084)
- Teern, Mihkel Karli p., w. a. 2. 1. 20 a. nr. 81. (18084)
- Nõudik, Wiia Peetri t., w. a. 2. 1. 23 a. nr. 7. (18086)
- Laht, Elwiine Simeoni t., w. a. 5. 12. 19 a. nr. 1181. (18087)
- Lauson, Marie-Alide Mihkli t., w. a. 1920 a. nr. 543. (18088)
- Laes, Oskar Peetri p., w. a. 16. 1. 20 a. nr. 214. (18089)
- Roosmann, Aleksander Hansu p., w. a. Nõm-küla wallawal. 4. 1. 21 a. nr. 1029. (18636)
- Reinberg, Mihkel Jüri p., w. a. Einmanni wallawal. 27. 12. 19 a. nr. 216. (18637)
- Weinberg, Karl Karli p., w. a. Wõhmata wallawal. 28. 1. 20 a. nr. 278. (18038)
- Rüstern, Aliina Augusti t., w. a. Paide l. pol. 14. 3. 20 a. (18639)
- Marks, Ida Aleksandri t., w. a. Einmanni wallawal. 7. 8. 20 a. nr. 342. (18640)
- Feldt, Lilli Mardi t., w. a. Esna wallawal. 9. 4. 20 a. nr. 52. (18641)
- Ani, August Mihkli p., w. a. Esna wallawal. 16. 2. 20 a. nr. 446. (18642)
- Arne, Meeta, w. a. Türi alewiwal. 18. 11. 20 a. nr. 861. (18643)
- Mallen, Anna Willemi t., w. a. Albu wallawal. 16. 12. 19 a. nr. 25. (18644)
- Öömann, Mart Karli p., w. a. Kuksema wallawal. 3. 2. 22 a. nr. 936. (18646)
- Granen, Jakob Jüri p., w. a. Esna wallawal. 13. 1. 20 a. nr. 98. (18647)
- Klaage, Eduard Hermi p., w. a. Esna wallawal. 20. 1. 20 a. nr. 121. (18648)
- Prints, Aliide Hansu t., w. a. Esna wallawal. 10. 10. 22 a. nr. 2211. (18649)
- Kangro, Anton Peetri p., w. a. Laatre wallawal. 17. 12. 19 a. nr. 4. (18759)
- Jaakson, Juuli Kusta t., w. a. Patküla wallawal. 28. 7. 20 a. nr. 1287. (18760)
- Kitsing, Elmar Jüri p., w. a. Tartu l. pol. 2. jsk. nr. 11834. (18761)
- Teder, Johannes Jakobi p., w. a. Kuigatsi wallawal. 29. 9. 20 a. nr. 1036. (18763)
- Wassiljew, Feodor Aleksei p., w. a. Walga maak. pol. üll. 4. 6. 21 a. nr. 55. (18764)
- Lõhmus, Otto Moritsi p., w. a. Aleksandri wallawal. 25. 7. 21 a. nr. 74. (18836)
- Sawi, Anna Adami t., w. a. Wana-Antsla wallawal. 12. 12. 20 a. nr. 1150. (18837)
- Haug, Senny Mihkli t., w. a. Linnamäe wallawal. 26. 12. 19 a. nr. 120. (18838)
- Maat, Paul Adami p., w. a. Kooraste wallawal. 30. 1. 20 a. nr. 544. (18839)
- Määrits, Johanna Kusta t., w. a. Kärgula wallawal. 19. 12. 19 a. nr. 123. (18841)
- Kasper, Aleksei Kasperi p., w. a. Wana-Antsla wallawal. 2. 10. 21 a. nr. 1790. (18842)
- Will, Senny Juhani t., w. a. Uue-Antsla wallawal. 13. 6. 22 a. nr. 120. (18843)
- Simmul, Anna Hansu t., w. a. Waabina wallawal. 21. 12. 20 a. nr. 724. (18844)
- Kattai, Artur Pauli p., w. a. Erastwere wallawal. 13. 12. 19 a. nr. 532. (18845)

- Johanson, Johann Jaagu p., w. a. Wana-Roosa wallaw. 3. 12. 19 a. nr. 36. (18846)
- Kõrewares, Tõnis Mihkli p., w. a., Wiljandi l. pol. jsk. 10. 4. 20 a. nr. 6366. (18855)
- Schiganow, Wladimir Semjoni p., w. a. Tall. l. pol. 6. jsk. 21. 10. 21 a. nr. 9767. (18856)
- Arro, Aleksander Johani p., w. a. Tall. l. pol. 6. jsk. 8. 2. 22 a. nr. 1014. (18857)
- Eindorf, Oskar Karli p., w. a. Tall. l. pol. 3. jsk. 22. 4. 21 a. nr. 13807. (18858)
- Saagpak, August Jaani p., w. a. Tall. l. pol. 6. jsk. 1919 a. nr. 14. (18859)
- Silbergleich, Alide Jaani t., w. a. Tall. l. pol. 3. jsk. 19. 3. 20 a. nr. 8645. (18860)
- Kastan, Adele Johannese t., w. a. Tall. l. pol. 2. jsk. 16. 3. 20 a. nr. 7545. (18861)
- Schubbe, William Friedr. p., w. a. Tall. l. pol. 6. jsk. 5. 12. 19 a. nr. 4210. (18862)
- Ojasson, Harald Hindreku p., w. a. 1. 12. 19 a. nr. 1016. (18869)
- Rosenbaum, Jakob Johannese p., w. a. Kuiwajõe wallaw. 1. 12. 20 a. nr. 1229. (18999)
- Seksu, Anna Hansu t., w. a. Kuiwajõe wallaw. 6. 2. 20 a. nr. 419. (19000)
- Unt, August Peedi p., w. a. Soosaare wallaw. (19051)
- Grünbaum, Hilda Jaani t., w. a. Wiljandi m. pol. 1. jsk. (19052)
- Kööbler, Jüri Ado p., w. a. Wastemõisa wallaw. 1920 a. (19053)
- Raud, Martin Annuse p., w. a. Wiljandi m. pol. 1. jsk. 20. 12. 19 a. nr. 5564. (19054)
- Mirka, Jaak Hansu p., w. a. Wana-Wõidu wallaw. 1919 a. (19057)
- Adolf, Julius Andrese p., w. a. Heimtali wallaw. 20. 12. 19 a. nr. 87. (19060)
- Ottas, Auguste Peepi t., w. a. Tall. l. pol. ü. nr. 5382. (19061)
- Toha, Paul Karli p., w. a. Wana-Tänasilma wallaw. 3. 5. 20 a. nr. 781. (19062)
- Löks, Juhan Juhani p., w. a. Tuhalaane wallaw. (19063)
- Tammann, Tõnis Tiiti p., w. a. Suure-Kõpu wallaw. 10. 4. 20 a. nr. 893. (19064)
- Peterson, Ida Peetri t., w. a. Wana-Tänasilma wallaw. (19065)
- Riisenberg, Jaan Mardi p., w. a. Suure-Kõpu wallaw. 14. 12. 19 a. nr. 241. (19066)
- Schönberg, Alide Siimu t., w. a. Sürgawere wallaw. 18. 12. 19 a. nr. 388. (19068)
- Jänes, Otto Jaagu p., w. a. Patküla wallawal. 21. 12. 19 a. nr. 867. (19069)
- Mägi, Arnold, nr. 667. (19171)
- Kuusk, Jüri Jaani p., nr. 246. (19172)
- Paju, Jakob Andrese p., nr. 404. (19173)
- Dawel, Rudolf, nr. 26. (19174)
- Sommer, Natalie, nr. 96. (19175)
- Preis, Salme, nr. 389. (19176)
- Nowoschiharewa, Kilikia, nr. 1219. (19177)
- Losew, Iwan, nr. 759. (19178)
- Brinkfeldt, Willem, nr. 1149. (19179)
- Pepp, Bernhard, nr. 251. (19181)
- Rücker, Jakob Johani p., nr. 5. (19182)
- Annask, Rosalie, nr. 955. (19183)
- Friedberg, Liisa, nr. 8682. (19301)
- Golubowa, Anna, nr. 923. (19302)
- Kausi, August, nr. 1432. (19303)
- Laas, Karl, nr. 8210. (19304)
- Wallfisch, Olga. (19305)
- Illison, Ernst. (19306)
- Pöld, Willem. (19307)
- Schmidt, Theodor. (19308)
- Poots, Marie, nr. 1599. (19309)
- Sepp, Aleksander. (19310)
- Sepp, Wilhelmine. (19311)
- Mets, Mihkel. (19312)
- Kiigadt, Aliide, nr. 4715. (19313)
- Kaewats, Johannes, nr. 894. (19315)
- Hank, Amalie. (19316)
- Simon, August, nr. 1226. (19317)
- Sawjalowa, Ekaterina, nr. 10199. (19318)
- Mähle, Alfred. (19319)
- Wiikmann, Oskar, nr. 8891. (19320)
- Pehme, Marie, nr. 5135. (19321)
- Bootsmann, Boris, nr. 9741. (19322)
- Pappel, Oskar, nr. 2343. (19323)
- Wares, Elfriede, nr. 739. (19324)
- Feldmann, Alwiine. (19325)
- Okk, Bernhard, nr. 7277. (19326)
- Liiw, Johann, nr. 5752. (19327)
- Kessel, Helene, nr. 4. (19328)
- Peterson, Ekaterina. (19329)
- Johanson, August, nr. 1051. (19330)
- Einberg, Jakob, nr. 10332. (19331)
- Jilina, Sofia. (19332)
- Treier, Luise, nr. 6021. (19333)
- Ambos, Leena, nr. 1400. (19334)
- Öunapuu, Alma, nr. 6995. (19335)
- Lindberg, Rosalie, nr. 11486. (19336)
- Treufeldt, Frieda, nr. 158. (19337)
- Treumundt, Johannes, nr. 307. (19338)
- Kasack, Ferdinand, nr. 5216. (19339)
- Kirch, Woldemar, nr. 2010. (19341)
- Müürisepp, Johannes, nr. 1045. (19342)
- Raudwann, Miina. (19343)
- Mathiesen, Marie, nr. 403. (19344)
- Erik, Ludwig, nr. 8397. (19345)
- Kristjuhan, Gustav, nr. 645. (19346)
- Teltan, Elisabeth, nr. 288. (19347)
- Otstak, Adolf, nr. 709. (19348)
- Tädre, Marianne, nr. 2791. (19349)
- Putrits-Kaasik, Alma, nr. 2382. (19350)
- Tusow, Ignati Andrei p., w. a. Kasaritsa wallawal. 12. 10. 20 a. nr. 1538. (19398)
- Töldsepp, Hugo Johani p., w. a. Erastwera wallaw. 22. 10. 20 a. nr. 1024. (19399)
- Mängel, Konstantin Jaani p., w. a. Haanja wallaw. 4. 12. 19 a. nr. 20. (19400)
- Allikalt, Jaan Tõnu p., w. a. Nõmme pol. jsk. 22. 11. 19 a. nr. 482. (19607)
- Jürgenson, Johannes Augusti p., w. a. Tartu l. pol. 2. jsk. 28. 11. 19 a., nr. 1387. (19608)
- Busch, Harald Augusti p., w. a. Keila wallaw. 10. 5. 20 a. nr. 1759. (19609)
- Sirge, Aleksander Mihkli p., w. a. Kawastu wallaw. 19. 10. 20 a. nr. 1195. (19611)
- Kopper, Jakob Hansu p., w. a. Warbola wallawal. 20. 1. 21 a. nr. 863. (19612)
- Tiirwelt, Jakob Juhani p., w. a. Saue wallaw. 23. 3. 20 a. nr. 1127. (19613)
- Ader, Johannes Gustawi p., w. a. Keila wallaw. 2. 1. 20 a. nr. 998. (19615)
- Tulwer, Karl Otto p., w. a. Keila wallaw. 16. 12. 19 a. nr. 342. (19616)
- Alof, Elisabeth Peetri t., w. a. Harku wallawal. 19. 1. 20. a. nr. 209. (19617)
- Kurik, Marie Jaani t., w. a. Tall. l. pol. 6. jsk. 20. 1. 19 a. nr. 4788. (19618)
- Ulp, Joosep Ioosepi p., w. a. Märjamaa wallaw. 2. 6. 20 a. nr. 969. (19620)
- Waldmees, Jüri Jüri p., w. a. Tall. l. pol. 1. jsk. 31. 8. 20 a. nr. 10230-a. (19622)
- Toming, August Marie p., w. a. Tall. l. pol. 1. jsk. 31. 5. 20 a. nr. 10057-a. (19623)

Pentsop, Jaan Johannese p., w. a. Tall. 1. pol. sad. jsk. 1. 4. 22 a. nr. 1093. (19707)
 Orrik, Arnold Anna p., w. a. Pärnu l. pol. jsk. 19. 10. 23 a. (19708)
 Pastrik, Heinrich, nr. 152. (19808)
 Pender, Aleksander, nr. 215. (19809)
 Ohlmann, Alide, nr. 899. (19811)
 Erikson, Priidik, nr. 313. (19812)
 Faulbaum, Rosalie, nr. 818. (19813)
 Goldbach, Johann, w. a. Undla wallaw. 31. 12. 19 a. (19817)
 Nakström, Julius, nr. 530. (19818)
 Pärtel, Martin, nr. 919. (19819)
 Freiberg, Ernst, nr. 813. (19820)
 Schilling, Oskar Peetri p., w. a. Rogusi wallawal. 15. 7. 20 a. nr. 412. (19851)
 Berg, Ida Karli t., w. a. Wastseliina wallaw. 18. 11. 21 a. nr. 1453. (19852)
 Berg, Emilie Friedrichi t., w. a. Wastseliina wallaw. 19. 7. 21 a. nr. 1414. (19852)
 Iwask, August Mihkli p., w. a. Wiitina wallaw. 29. 12. 19 a. nr. 390. (19853)
 Ots, Jaan Peetri p., w. a. Wiitina wallaw. 30. 12. 19 a. nr. 499. (19854)
 Eiche, August Jakobi p., w. a. Wõru maak. pol. 1. jsk. 17. 2. 23 a. nr. 51. (19855)
 Walleskalm, Emilie Juliuse t., w. a. Rõnge wallaw. 23. 5. 22 a. nr. 624. (19856)
 Laats, Alide Karli t., w. a. Rõnge wallawal. 17. 11. 21 a. nr. 592. (19857)
 Janson, Amanda Peetri t., w. a. Aleksandri wallaw. 6. 7. 22 a. nr. 41. (19858)
 Kõiw, Oskar Jaani p., w. a. Rõpina wallaw. 3. 2. 20 a. nr. 329. (19859)
 Püwi, Emma Johani t., w. a. Kasaritsa wallaw. 4. 1. 20 a. nr. 526. (19860)
 Naabel, Egor, Iwani p., w. a. Petseri wallaw. 28. 1. 22 a. nr. 188/47. (19861)
 Jaaska, August Jaani p., w. a. Aleksandri wallawal. 30. 11. 19 a. nr. 24. (19862)
 Marlandt, Jessy, w. a. Tall. 1. pol. 2. jsk. 1920 a. (20043)
 Treimann, Pawla Wassili t., w. a. Laimjala wallaw. (20058)
 Koort, Meeta Joosepi t., w. a. Sõmeru wallaw. 14. 12. 20 a. nr. 1623. (20156)
 Karik, Hilda Eduardi t., w. a. Narwa l. pol. ül. 27. 3. 23 a. nr. 849. (20201)
 Rosa, Jaan Ado p., w. a. Tall. 1. pol. 1. jsk. 15. 4. 20 a. nr. 9801. (20202)
 Janson, Jüri Peetri p., w. a. Tall. 1. pol. 1. jsk. 2. 1. 20 a. nr. 5366. (20203)
 Juhkam, Ralf Jaani p., w. a. Tall. 1. pol. 6. jsk. 29. 7. 21 a. nr. 9495. (20204)
 Rehepapp, Georg Stepani p., w. a. Hellamaa wallaw. 7. 1. 22 a. nr. 934. (20205)
 Kenn, Peeter Hendriku p., w. a. Tartu l. pol. 2. jsk. 22. 12. 19 a. nr. 8072. (20206)
 Dubas, Ado Gustawi p., w. a. Albu wallaw. 28. 12. 19 a. nr. 477. (20207)
 Põldmar, Olga Hansu t., w. a. Tall. 1. pol. 1. jsk. 27. 1. 20 a. nr. 5373. (20208)
 Oks, Juhan Hindreku p., w. a. Tall. 1. pol. 1. jsk. 16. 12. 19 a. nr. 4346. (20209)
 Sander, Wilhelmine Hansu t., w. a. Tall. 1. pol. 2. jsk. 13. 7. 20 a. nr. 9892. (20210)
 Reinhold, Gertrud Augusti t., w. a. Tall. 1. pol. 1. jsk. 12. 12. 19 a. nr. 4202. (20211)
 Sadulsepp, Mihkel Martini p., w. a. Tall. 1. pol. 1. jsk. 16. 3. 20 a. nr. 8841. (20212)
 Kask, Arwed Hendriku p., w. a. Tall. 1. pol. 1. jsk. 3. 8. 20 a. nr. 11213. (20213)

Alun, Aleksander Hansu p., w. a. Tall. 1. pol. 1. jsk. 6. 3. 20 a. nr. 8292. (20214)
 Reinhold, Henriette Karli t., w. a. Tall. 1. pol. 1. jsk. 12. 12. 19 a. nr. 4203. (20215)
 Kruusement, Anna Jaagu t., w. a. Rawila wallaw. 21. 1. 20 a. nr. 268. (20216)
 Känd, Harald Jakobi p., w. a. Tall. 1. pol. 1. jsk. 11. 9. 22 a. nr. 296. (20217)
 Wiidemann, Helene Madise t., w. a. Tall. 1. pol. 1. jsk. 20. 12. 19 a. nr. 5858. (20218)
 Benno, Eduard Priidu p., w. a. Tall. 1. pol. 1. jsk. 17. 3. 21 a. nr. 12657. (20219)
 Kiiwit, Johannes Jüri p., w. a. Tall. 1. pol. 1. jsk. 8. 7. 22 a. nr. 32. (20220)
 Armwert, Priidu Jüri p., w. a. Lümandu wallawal. 26. 2. 21 a. nr. 1175. (20221)
 Ojasson, Irina Jaani t., w. a. Koonga wallaw. 31. 12. 19 a. nr. 431. (20222)
 Johanson, Rudolf Danieli p., w. a. Põlgaste wallaw. 20. 1. 22 a. nr. 426. (20223)
 Hannus, Johanna Gustawi t., w. a. Tallinna l. pol. 1. jsk. 28. 11. 19 a. nr. 145. (20224)
 Ulsberg, Anette Karli t., w. a. Tall. 1. pol. 1. jsk. 28. 11. 19 a. nr. 700. (20225)
 Kljwin, Aleksander Juhani p., w. a. Tall. 1. pol. 1. jsk. 6. 10. 21 a. nr. 13550. (20226)

Ilmunud trükist: Ilmunud trükist:
 Wann. adw. K. Mikfeldt'i
„Tsiwiil-õigus“
 on saadaval „Eesti Politseihe“ talituses, Toompea lossis.
 Soovi peale saadetakse ka postiga. Hind 175 marka.

Juukselõikamise masinaid rahuaegses headuses

Juwel, Präfnafa, Bismarck, Corona, Kohi-
 nood, Tupi, Liliput, Protos.

Lamba- ja loomaniidu käärisid
 eraldi plated ja wedrud.

Habemenuge
Taskunuge
Aednikunuge
Habemeajamise aparate

a la „Gillette“ ja teri

Wahukausikesi, Wahupintslid
Habemenoa teritam. rihmasid

Näputöö
Küüne
Maniküür
Küüne wiilised

} **käärisid**

mõdukate hindadega soovitab

Axel Musso

Pikk tän. 13. Kõnetr. 21-49.